

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

RAZRED 37 (4)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 1 JANUARA 1939.

PATENTNI SPIS ŠT. 14575

Ing. Schlarbaum Franz X., Wien, Nemčija.

Pločevinski opaž za izdelavo stoječe vlitih betonskih jamborjev za vode.

Prijava z dne 28. februarja 1938.

Velja od 1. avgusta 1938.

Naznačena prvenstvena pravica z dne 8. marca 1937. (Avstrija).

Izum se nanaša na pločevinski opaž za izdelavo stoječe vlitih, stožčastih, betonskih jamborjev z okroglim prerezom, ki služijo za postavitve vodov. Dosedaj poznani leseni opaži za izdelavo vlitih jamborjev omogočajo samo izdelovanje jamborjev s pravokotnimi prerezi, ki pa imajo v primeri z jamborji z okroglim prerezom večjo ploskev, na katero učinkuje sila vetra. Po izumu se sestavlja opaž iz posameznih cevni delnih komadov, ki imajo obliko prisekanega stožca. Ti delni cevni komadi sestojijo iz štirih opažnih komadov s prerezom v obliki četrtninskega krožnega loka. Ti opažni deli so opremljeni na vseh štirih straneh s prirobniki in sicer z dvema podolžnima prirobnikoma za spoj v en delni cevni komad in z dvema četrtoobročnima prirobnikoma, s pomočjo katerih se postavijo posamezni delni cevni komadi drug na drugega ter medsebojno spojijo. V sestavi teh opažnih delov razlikujemo še daljše in krajše komade; krajši komad tvori pokrov za polnilno odprtino za beton, katera se predvidi v vsakem delnem cevnem komadu v svrhu betoniranja jamborja v odsekih. Omenjeni pokrov ima obliko četrtninskega loka ter je opremljen istotako z dvema podolžnima in dvema četrtoobročnima prirobnikoma.

Kot spojna sredstva služijo znani klinasti čepi, ki se prilegajo odprtinam, katere so razmeščene po kakem enotnem sistemu v prirobnikih tako, da nalegajo posamezni opažni deli popolnoma gladko drug na drugemu in da ostane površina

jamborjev tudi tam gladka, kjer so se stikali posamezni opažni deli.

Jamborji za vode se opremijo običajno s konzolami, to se pravi z nosilci za izolatorje, pri čemer sega vsak nosilec samo na eno stran ali pa se razprostira na obe strani jamborja. Delni cevni komadi so razdeljeni v štiri dele, da bi se mogli priključiti opaži za te konzole na enostaven način na opaž za jamborje. Podobno kakor pri polnilni odprtini se izvede dotični opažni del v skrajšani izdelavi. V nastalo odprtino vstavimo konzolin opaž ter ga upremo na nižje ležeče obročaste prirobnike. V to svrhu so predvidene posebne odprtine v vseh obročastih prirobnikih in sicer v sredini vsake četrtnine obroča; na te odprtine priključimo tudi sidra, katera fiksirajo položaj jamborjev.

Na risbi je prikazan izvedbeni primer predmeta po izumu in sicer prikazujejo sl. 1 postavljeni pločevinski opaž za drog, sl. 2 in 3 prereze skozi drog, skozi opaž z vloženo armaturo ter posebno pripravo za centriranje.

Postopek pri uporabi pločevinskega opaža za izdelavo stoječe vlitih betonskih jamborjev za vode je naslednji: Najprej napravimo temelj, ki ima odprtino, katera odgovarja spodnjemu prerezu jamborja. Na to sestavimo na tleh na kraju postavitve jamborja opaž iz posameznih delov 1 na ta način, da razporedimo najprej opažne komade oblike četrtninskega krožnega loka po celi dolžini jamborja in da jih spojimo ob četrtoobročastih prirobnikih 1b s pomočjo klinastih čepov 2. Tako na-

stane korito, v katero položimo že prej narejeno armaturo 3, 4. Tedaj priključimo sosedne opažne dele 1' (sl. 2) in eventualno konzolne opaže s pomočjo njihovih podolžnih prirobnikov 1a in obročastih prirobnikov 1b na že sestavljeni del 1 opaža. Končno pritrdimo opažne dele 1'' s pokrovi 1c (sl. 1) za vpolnilne odprtine. Vse podolžne in obročaste prirobnike 1a in 1b, ki se medsebojno dotikajo, spojimo čvrsto s pomočjo klinastih čepov 2 tako, da nastane toga stožčasta cev, v kateri se nahaja armatura, ki jo centrirajo obroči 5 in distančni komadi 6. Prevozna dvigalna naprava prime opaž v bližini težišča, ga dvigne in postavi vertikalno na temelj, pri čemer dospejo oni del armature, ki sega iz opaža, v odprtino temelja. Opaž zasidramo na obročih, katerih število odvisi od višine jamborja. Nato snamemo pokrove vpolnilnih odprtin in betoniramo jambor na znan način odsekom. Po strjevanju betona odstranimo sidra ter snamemo opažne dele 1 z enostavno ločitvijo klinastih zapor 2. Izgotavljeni jambor ima gladko površino, tako da odpade vsaka naknadna obdelava. Medtem ko se uporabljajo leseni opaži le omejen čas, uporabljamo pločevinske opaže lahko opetovano skozi praktično neomejen čas. Nadalje se odlikuje pločevinski opaž po majhni teži in enostavnem ravnanju. Pločevinski opaž zavzema malo prostora; zaradi tega ne potrebuje velikih skladišč. Ker je opaž stožčasto izoblikovan, razvijemo lahko zvezno cele opažne serije od najmanjšega do največjega v pošttev prihajajočega prereza in izberemo po potrebi vselej one dele, ki odgovarjajo po prerezu in dolžini vsakokratnim zahtevam glede jamborja.

Kakor izhaja iz prednjega, so izpostavljeni opaži za izdelavo stoječe vlitih betonskih jamborjev velikim obremenitvam. Do sedaj znani pločevinski opaži se ozirajo na to okolnost v premajhni meri ali pa sploh ne. Po izumu učinkujejo pri-

robniki 1a in 1b kot ojačalna rebra v podolžni in prečni smeri. Obročasti prirobniki 1b v zvezi s klinastimi čepi 2 so zlasti sposobni prevzeti aksialne natezne sile ali upogibne momente, ki se pojavljajo pri postavljenju dokončno sestavljenega opaža kakor tudi vsled sile vetra na pokončno stoječi opaž.

Opažni deli imajo vzdolž vsaj ene tvornice stožca odprtine, skozi katere vstavljamo penjalna železa, predno postavimo pokonci jamborjev opaž, ki leži med montažo na tleh. Omenjena penjalna železa, ki služijo za penjanje na jambor v svrhu polnjenja z betonom, se pri betoniranju jamborja vbetonirajo.

Patentne zahteve:

1) Pločevinski opaž iz posameznih v prerezu krožno oblikovanih delov za izdelavo stoječe vlitih stožčastih betonskih jamborjev za vode, pri čemer imajo jamborji okrogli prerez, označen s tem, da so opažni deli (1, 1', 1'') na vseh štirih straneh opremljeni s prirobniki (1a, 1b) in da imajo ti opažni deli (1, 1', 1'') v prerezu obliko četrtkrožnega loka, da se omenjeni opažni deli s pomočjo znanih ločljivih spojnih sredstev (2) ob podolžnih prirobnikih (1a) sestavijo v delne cevne komade z obliko priskekanega stožca in s pomočjo enakih spojnih sredstev na obročastih prirobnikih (1b) v popolni opaž poljubne višine, pri čemer je v svrhu betoniranja po odsekih predviden v vsakem delnem cevnem komadu opažni del (1c), ki je od vseh strani opremljen s prirobniki in ki služi kot pokrov za stranske vpolnilne odprtine za beton.

2) Pločevinski opaž po zahtevi 1, označen s tem, da so opremljeni opažni elementi vzdolž vsaj ene tvornice stožca z odprtinami za vstavljanje penjalnih želez.

Fig.1

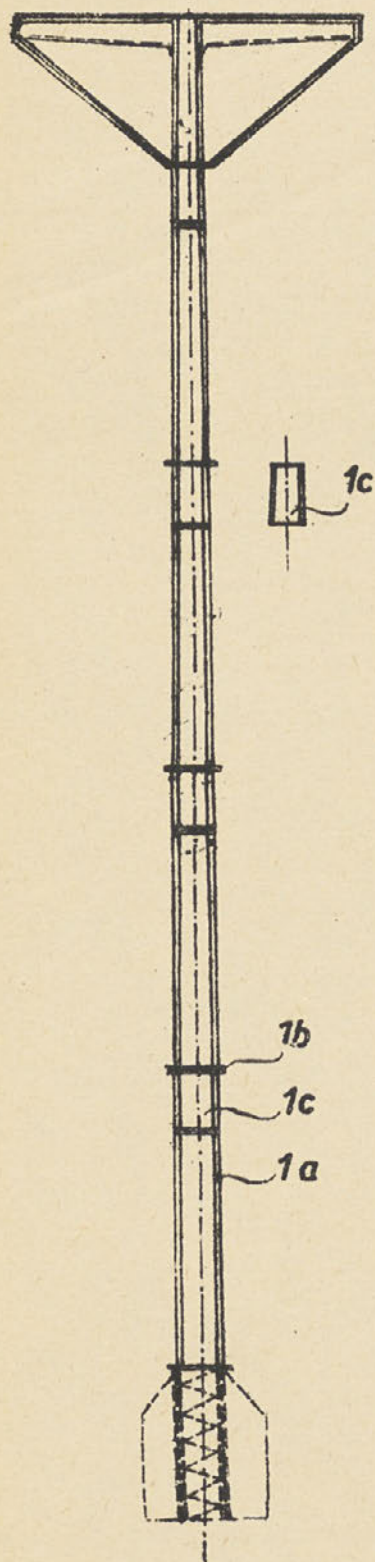

Fig.2

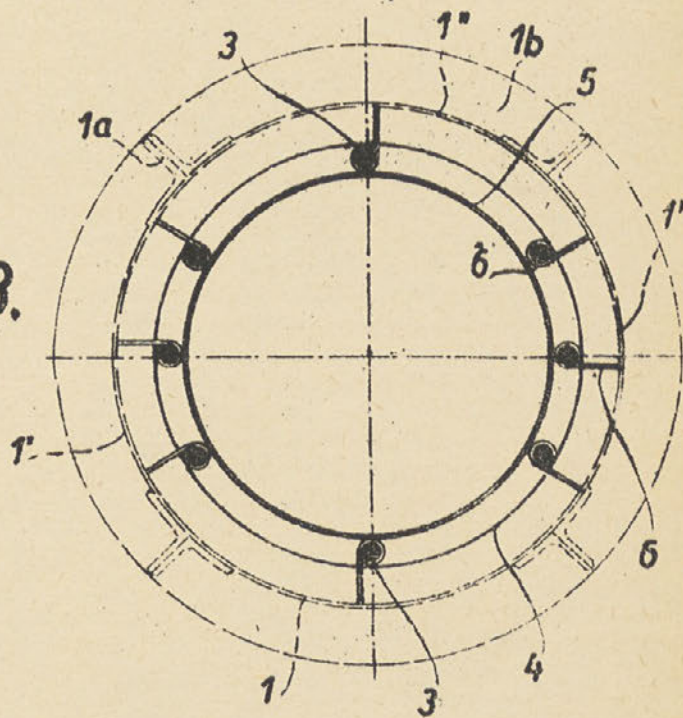
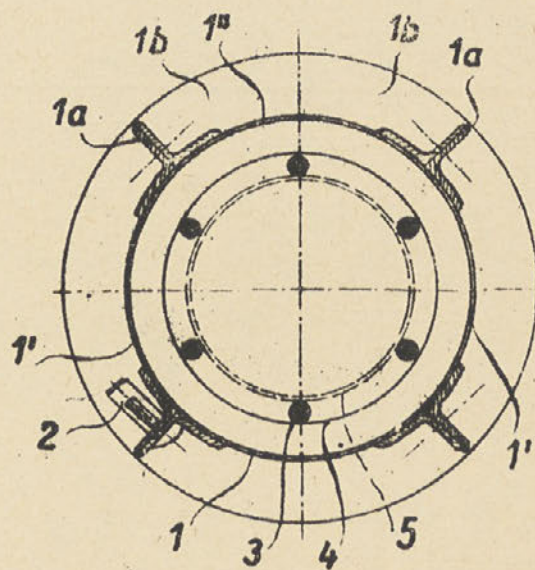

Fig.3.

